

Konkursas „Kuriu žemėlapi „Mano Lietuva“

2014 m. balandžio 16 d.
Vilnius

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Uždaroji akcinė bendrovė „Hnit-Baltic“, Ugdymo plėtotės centras ir Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto Kartografijos centras, siekdami puoselėti gimtosios vietos, krašto ir Lietuvos pažinimą, domėtis geografija ir geografinėmis informacinėmis sistemomis, skelbia mokinių skaitmeninių žemėlapių konkursą.

II. KONKURSO TIKSLAI

2. **Konkurso tikslas** – gerinti gimtosios vietos, krašto ir Lietuvos pažinimą naudojant geografines informacines sistemas, kuriant skaitmeninius žemėlapius ir jais dalijantis su kitais interneto erdveje.

3. Uždaviniai:

- domėtis geografija ir kartografija;
- naudoti geografines informacines sistemas;
- domėtis savo artimiausia aplinka, stebėti ją ir fiksuoti pokyčius;
- siekti išsikeltą tikslą;
- kūrybiškai atlikti užduotis;
- ugdytis kritinį ir erdvinį mąstymą.

III. KONKURSO DALYVIAI

4. Konkurse gali dalyvauti valstybinių ir nevalstybinių Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai:
 - 6 klasių mokiniai;
 - 7–8 klasių mokiniai;
 - 9–10 (I–II gimnazijų) klasių mokiniai;
 - 11–12 (III–VI gimnazijų) klasių mokiniai.

IV. DARBŲ ATLIKIMO TECHNIKA

5. Darbas turi būti sukurtas naudojantis „ArcGIS Online“ žemėlapių kūrimo platforma (ji pasiekama internete adresu: www.arcgis.com).
6. Darbe būtina būti kartografinis pagrindas (pvz., ortofoto, gatvės vaizdo, paviršiaus) pagal žemėlapių temą ir vaizduojamas teritorijas, taip pat turi būti įtraukti duomenų sluoksniai su teritorijų, įvairių objektų žymėjimais.

V. DARBŲ ATLIKIMO IR PATEIKIMO TVARKA

7. Konkursas vyks nuo **2014 m. balandžio 22 d. iki rugsėjo 15 d.** Darbai gali būti registruojami nuo konkurso paskelbimo datos iki rugsėjo 16 d.
8. Darbus konkursui gali pateikti pavieniai mokiniai (6–12 klasių) ir jungtinė mokinių komanda (6–8 klasių).
9. Konkurso dalyvis turi užpildyti anketą internete adresu <http://goo.gl/Rv5iEX>.
10. Sukurtas žemėlapis turi būti interaktyvus, pajavairintas iliustracijomis, savo sukurtais sutartiniais ženklais.
11. Sukurtas žemėlapis turi būti pasiekiamas viešai – žemėlapyje atliekami nustatymai: *Bendrinti* → *Visi (vieša)*.
12. Kiekviename darbe turi būti nurodytas darbo pavadinimas, autoriaus vardas ir pavardė, klasė, mokytojo pavardė (nurodama tuo atveju, jei mokytojas padėjo), mokyklos pavadinimas, data.
13. Reikalaujami duomenys turi būti surašyti prie žemėlapių detalios informacijos skiltyje *Aprašas*.

VI. UŽDUOTIES APRAŠYMAS PAGAL KLASES

6 klasė	
Konkurso tema	<i>Aš – jaunasis tyrėjas</i>
Konkurso užduoties aprašymas	Sukurti skaitmeninį žemėlapi ir jame pavaizduoti gyvenamosios vietovės arba rajono savivaldybės ar Lietuvos gamtinę ir visuomeninę aplinką. Svarbiausius objektus pažymėti sutartiniais ženklais, tuos ženklus paaiškinti. Rekomenduojama skatinti mokinius patiems rinkti duomenis (pvz., nuotraukas, pavadinimus, vietovardžius) ir jais remiantis kurti žemėlapi.
Sąsajos su Bendrojo	4.3. Dirbant individualiai, grupėje, klasėje ir artimiausioje savo aplinkoje, atlikti

ugdymo programomis	nesudėtingą tyrimą, pateikti jo rezultatus. Apmąstyti tyrimo sėkmes ir nesėkmes.
Kita informacija	Vieną darbą gali atlikti 1 arba 2 mokiniai.
7–8 klasė	
Konkurso tema	<i>Mano kraštas – Lietuva – Europa</i>
Konkurso užduoties aprašymas	Sukurti skaitmeninį žemėlapi, kuriame būtų pavaizduota Lietuva Europos kontekste. Naudojantis geografinės informacijos šaltiniais, galima pasirinktinai pateikti gamtinės, socialinės ir kultūrinės aplinkos sudedamąsias dalis, parodant Lietuvos savitumą, krašto grožį. Rekomenduojama naudotis įvairia literatūra, mokykliniais vadovėliais ir pan.
Sąsajos su Bendrojo ugdymo programomis	3.2. Naudojantis geografinės informacijos šaltiniais, apibūdinti regionų gamtinės ir socialinės aplinkos sudedamąsias dalis ir mokytis rasti jų ryšius. 3.3. Palyginti Europos regionus, nustatyti jų skirtumus, paaiškinti priežastis, daryti išvadas. 4.2. Pritaikyti įgytas informacinių technologijų žinias ir gebėjimus tyrimų rezultatams apdoroti ir pateikti.
Kita informacija	Vieną darbą gali atlikti 1 arba 2 mokiniai.
9–10 klasė	
Konkurso tema	<i>Lietuva – Europa – pasaulis</i>
Konkurso užduoties aprašymas	Sukurti skaitmeninį žemėlapi, kuriame būtų pavaizduota Lietuva pasaulio kontekste. Naudojantis geografinės informacijos šaltiniais, galima pasirinktinai pateikti Lietuvos gamtinius, socialinius, etnokultūrinius arba ekonominius ypatumus, aktualijas. Rekomenduojama naudotis įvairia literatūra, statistine informacija ir pan.
Sąsajos su Bendrojo ugdymo programomis	3.1. Naudojantis geografinės informacijos šaltiniais, skirti regionus, nurodyti jų savitumus, ieškoti panašumų ir skirtumų tarp regionų gamtinių ypatumų, socialinių bei ekonominių sanklodų, mokytis spręsti problemas, daryti išvadas.
Kita informacija	Vieną darbą gali atlikti 1 mokinys.
11–12 klasė	
Konkurso tema	<i>Lietuva šiuolaikiniame pasaulyje</i>
Konkurso užduoties aprašymas	Sukurti skaitmeninį žemėlapi, kuriame būtų pavaizduota Lietuva šiuolaikiniame pasaulyje, parodant jos ir globaliojo pasaulio tarpusavio ryšius, išryškinant Lietuvos kultūrinį ir tautinį savitumą. Rekomenduojama naudotis įvairia literatūra, statistine informacija ir pan.
Sąsajos su Bendrojo ugdymo programomis	<i>Bendrasis kursas</i> 1.4. Naudojantis geografinės informacijos sistemos (GIS) interaktyviaisiais žemėlapiiais mokėti susirasti reikiamą geografinę informaciją. 3.2. Savarankiškai pasirinkti tinkamus metodus, būdus ir priemones tyrimui atlikti, spręsti problemas ir pagal gautus duomenis daryti išvadas. 3.4. Remiantis informacijos šaltiniais apibūdinti pasirinktą regioną ar valstybę gamtiniu ir visuomeniniu aspektu. Savarankiškai daryti pagrįstas šaltinių analize išvadas. 3.5. Sieti ir vertinti globalines, regionines, lokalias problemas su asmenine žmogaus atsakomybe. <i>Išplėstinis kursas</i> 1.4. Analizuoti ir apibūdinti vaizduojamą teritoriją plane ir žemėlapyje. Naudojantis šaltiniais, sudaryti maršrutą vietovės plane. 1.6. Naudojantis geografinės informacinės sistemos (GIS) interaktyviais žemėlapiiais mokėti susirasti geografinę informaciją, ją vertinti ir sisteminti. 3.3. Remiantis įvairiais informacijos šaltiniais mokėti apibūdinti ir vertinti Lietuvos, Europos ir pasaulio regionus gamtiniu ir visuomeniniu aspektu. 3.4. Atrinkti tinkamą informaciją apie regioną (-us), subregioną (-us) ir valstybę (-es), parengti rašto darbą, atskleidžiant svarbiausius jo (-ų) savitumus, problemas, ir savarankiškai daryti pagrįstas išvadas, paremtas geografijos šaltinių analize. 3.5. Atskleisti globalinių problemų įvairovę ir jas lemiančias priežastis.
Kita informacija	Vieną darbą gali atlikti 1 mokinys.

VII. VERTINIMO KRITERIJAI

14. Darbas turi būti atliktas „ArcGIS Online“ skaitmeninių žemėlapių kūrimo programa, kuri pasiekama adresu www.arcgis.com.
15. Su žemėlapiu nuoroda taip pat turi būti tvarkingai užpildyta dalyvio anketa (V skyrius, 9 punktas).
16. Žemėlapiai atskiroms klasėms vertinami pagal šiuos kriterijus:
 - 6 klasių mokinių sukurtų žemėlapių vertinimo kriterijai:
 - bendras estetiškas vaizdas (pvz., tinkamas šriftas ir jo dydis, parinktos spalvos);
 - temos atitikimas;
 - aiškūs ir taisyklinga lietuvių kalba sukurti užrašai / aprašai.
 - 7–8 klasių mokinių sukurtų žemėlapių vertinimo kriterijai:
 - bendras estetiškas vaizdas (ar vienodai suprantame, reikia aiškumo, pvz., šriftas, dydis, spalvos);
 - temos atitikimas;
 - aiškūs ir taisyklinga lietuvių kalba sukurti užrašai / aprašai.
 - 9–10 (I–II gimnazijų) klasių mokinių sukurtų žemėlapių vertinimo kriterijai:
 - konkurso temos atitikimas;
 - bendras estetiškas vaizdas (ar vienodai suprantame, reikia aiškumo, pvz., šriftas, dydis, spalvos);
 - temos atitikimas;
 - kartografinis vaizdas – tinkamai parinktas mastelis nagrinėjama teritorijai ir gerai joje matomi pavaizduoti objektai ir reiškiniai;
 - aiškūs ir taisyklinga lietuvių kalba sukurti užrašai / aprašai.
 - 11–12 (III–VI gimnazijų) klasių mokinių sukurtų žemėlapių vertinimo kriterijai:
 - bendras estetiškas vaizdas (ar vienodai suprantame, reikia aiškumo, pvz., šriftas, dydis, spalvos), tinkamai pasirinkta žemėlapiu stilistika ir kartografavimo būdai, kompozicinė sandara ir pasitelktos išraiškos priemonės savitai išreiškia kūrinio idėją;
 - temos atitikimas;
 - kartografinis vaizdas (teritorija su joje pavaizduotais objektais ir reiškiniais);
 - matematiniai žemėlapiu elementai (žemėlapiu komponavimas (konkreto vaizdo įtampinimas į norimas ribas);
 - techninis išpildymas (panaudoti plotinių, linijinių ir taškinių objektų žymėjimo įrankiai);
 - įtraukti daugiau nei vienas duomenų sluoksnis į žemėlapi (neskaičiuojant pagrindo žemėlapiu);
 - pagalbinių ir papildomų elementų panaudojimas žemėlapyje (grafikai, tekstai, diagramos, nuotraukos);
 - aiškūs ir taisyklinga lietuvių kalba sukurti užrašai;
 - duomenų sluoksnio įkėlimas iš „ArcGIS Online“ (papildomas elementas);
 - aplikacijos iš žemėlapiu padarymas (papildomas elementas);
17. Konkurso dalyviams įteikiami padėkos raštai, o komisijos atrinktiems I–III vietų laimėtojams – prizai.
18. Visi konkurso dalyviai ir kiti gali balsuoti už patikusius konkursui pateiktus žemėlapius „Facebook“ puslapyje adresu www.facebook.com/gismokykla. Vienas asmuo gali balsuoti už daugiau nei vieną žemėlapi. Žemėlapiu, surinkusių daugiausia balsų (👍), autoriai iš kiekvienos grupės taip pat bus apdovanoti prizais.

Daugiau informacijos:

- Apie konkursą:
„Hnit-Baltic“ puslapyje www.hnit-baltic.lt/sprendimai/viesajam-sektoriui/mokslui-ir-svietimui.
- Apie GIS ir „ArcGIS Online“ skaitmeninių žemėlapiu kūrimą:
<http://esri.hnit-baltic.lt/content/arcgis-online-asmene-paskyra>.
- Instrukcijos „ArcGIS Online“: <http://bit.ly/16otpd>.
- Konkurse dalyvaujančių mokinių žemėlapiu balsavimui: www.facebook.com/gismokykla.
- Kilus sunkumams ar neaiškumams kreipkitės į geografijos mokytoją arba rašykite: zemelapis@upc.lt.
- Patarimų, kaip kurti žemėlapius, ir pamokų planų pavyzdžių galite rasti:
www.upc.smm.lt/ugdymas/pagrindinis/rekomendacijos/ (žr. geografija);
www.upc.smm.lt/ugdymas/vidurinis/rekomendacijos/ (žr. geografija).

GIS galimybė mokykloje

Šiuolaikinės informacinės komunikacinės technologijos (privalomas kompiuteris su interneto prieiga, esant galimybei – planšetiniai kompiuteriai), išmanieji mobilūs įrenginiai, GIS platforma (pvz., „ArcGIS Online“) ir kt., įtrauktos į geografijos ugdymo turinį, didina mokinių galimybes siekti geresnių geografijos ugdymo rezultatų. Mokinių bendrosios kompetencijos (mokėjimo mokytis, iniciatyvumo ir kūrybingumo, pažinimo, asmeninės, kultūrinės, komunikavimo) ir dalykinės kompetencijos (orientavimasis erdvėje ir žemėlapyje, geografinės informacijos skaitymo, aplinkos pažinimo ir tyrimo), aprašytos pagrindinio ir vidurinio ugdymo geografijos bendrosiose programose, pasitelkus šias priemones, ugdomos kryptingai, didėja mokinių mokymosi motyvacija, mokymasis tampa aktyvus, prasmingas ir pritaikomas kasdieniniame gyvenime.

Ugdymo plėtotės centro vykdytame projekte *Mokymosi krypties pasirinkimo galimybių didinimas 14–19 metų mokiniams, II etapas: gilesnis mokymosi diferencijavimas ir individualizavimas, siekiant ugdymo kokybės, reikalingos šiuolaikiniam darbo pasauliui* mokytojai ir mokiniai išbandė „ArcGIS Online“ – debesų technologijos pagrindu veikiančią aplinką, kuri įgalina lengvai ir greitai sukurti žemėlapi ir dalytis juo su kitais.

Projekto metu sukurtos 9–10 ir 11–12 klasių geografijos modulių programos ir jų įgyvendinimui skirti metodiniai patarimai. Modulių programose didelis dėmesys skiriamas tiriamosios veiklos ir geografinės informacijos sistemos (GIS) teikiamų galimybių pritaikymui ugdymo procese ir vertinime.

Nuo balandžio 22 dienos galite kreiptis į UPC Socialinių mokslų, dorinio ugdymo ir kūno kultūros poskyrio vedėją Šarūną Gerulaitį dėl galimybės prisijungti prie „ArcGIS Online“ paskyros.